

sygn. akt II Cs 31/14

POSTANOWIENIE

Dnia 29 kwietnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Mariola Wojtkiewicz (spr.)

Sędziowie: SO Marzenna Ernest

SO Wiesława Buczek - Markowska

po rozpoznaniu w dniu 29 kwietnia 2014 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi wierzyciela (...) Spółki Akcyjnej w G.

przy udziale Komornika Sądowego przy (...) J. B. (1) oraz Prezesa Sądu Rejonowego w (...)

o stwierdzenie przewlekłości postępowania egzekucyjnego z wniosku (...) Spółki Akcyjnej w G. przeciwko A. P. o świadczenie pieniężne, prowadzonego pod sygnaturą akt Km (...)

p o s t a n a w i a

oddalić skargę.

SSO Wiesława Buczek - Markowska SSO Mariola Wojtkiewicz SSO Marzenna Ernest

Sygn. akt II Cs 31/14

UZASADNIENIE

(...) Spółka Akcyjna w G. wniósł skargę, domagając się: stwierdzenia, że w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w (...) J. B. (1) w sprawie z wniosku skarżącego (...) S.A. przeciwko dłużnikowi A. P. o sygn. akt KM (...) nastąpiła przewlekłość postępowania, skutkująca naruszeniem prawa wierzyciela do przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej bez nieuzasadnionej zwłoki; zasądzenia od Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w (...) J. B. (1) na rzecz skarżącego sumy pieniężnej w kwocie 20.000,00 zł; zasądzenia od Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w (...) J. B. (1) na rzecz skarżącego zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wraz ze zwrotem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wierzyciel podniósł, że w kwietniu 2004 r. skierował do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w (...) J. B. (1) wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego w oparciu o tytuł wykonawczy. We wniosku podane zostały informacje dotyczące prowadzonej przez dłużnika działalności gospodarczej, w tym numer identyfikacji podatkowej oraz numer REGON. Jednocześnie wskazano numer rachunku bankowego dłużnika, wnosząc o jego zajęcie. Wnioskowane przez wierzyciela czynności nie zostały podjęte przez Komornika, pomimo wskazanych przez wierzyciela informacji. Zajęcie rachunku bankowego nastąpiło dopiero 16 września 2004 r. na skutek wniosku wierzyciela z dnia 28 lipca 2004 r. o wszczęcie egzekucji w kolejnej, trzeciej sprawie przeciwko dłużnikowi (sygn. akt KM (...)). Wobec niemalże pięciomiesięcznego opóźnienia w dokonaniu zajęcia okazało się ono nieskuteczne z uwagi na brak środków na tymże rachunku. Nie zostały podjęte żadne czynności w kierunku ustalenia innych rachunków

bankowych dłużnika, które - z uwagi na nieprzerwane prowadzenie działalności gospodarczej z pewnością posiadał. Nadto, nie wpłynęły do wierzyciela pisma informujące o podejmowanych przez komornika czynnościach. Pismem z dnia 27 września 2004 r. wierzyciel wezwał Komornika do przedstawienia stanu prowadzonej egzekucji, a także wyjaśnienia kwestii braku zajęcia rachunku bankowego dłużnika wskazanego we wniosku o wszczęcie egzekucji. Jednocześnie wskazano ruchomość dłużnika - samochód M. (...), wnosząc o jego zajęcie. Ponadto wierzyciel wniósł o skierowanie egzekucji do nieruchomości dłużnika. Równocześnie - wyrażając gotowość do niezwłocznego pozyskania dokumentów niezbędnych do podjęcia odpowiednich czynności egzekucyjnych - wierzyciel skierował do Komornika zapytanie o udzielenie informacji na temat wskazanych nieruchomości, które to informacje z uwagi na prowadzenie innych postępowań egzekucyjnych mogły być w posiadaniu Komornika. Zapytanie wierzyciela zarówno w kwestii podejmowanych czynności, jak i informacji dotyczących nieruchomości, Komornik pozostawił bez odpowiedzi. Zajęcie wskazanego w piśmie z 27 września 2004 r. samochodu nastąpiło dopiero w dniu 2 marca 2005 r. na skutek kolejnego wniosku wierzyciela w tej sprawie. Wobec braku jakichkolwiek wiadomości o stanie postępowania, wierzyciel dnia 19 października 2004 r. skierował do komornika kolejne pismo. Wskazano przysługujące dłużnikowi wierzytelności oraz wniesiono o niezwłoczne ich zajęcie. Jednocześnie podkreślone zostało wezwanie do bieżącego informowania wierzyciela o postępach egzekucji, jak również gotowość wierzyciela do zwrotu Komornikowi poniesionych kosztów korespondencji. Wierzyciel otrzymał telefoniczne zapewnienie, że zajęcie nastąpiło 26 października 2004 r. Wniosek o zajęcie wskazanych wcześniej wierzytelności został ponowiony pismem z dnia 4 listopada 2004 r., gdyż wierzyciel nie otrzymał od Komornika potwierdzenia dokonanych czynności. Zawiadomienie o zajęciu wskazanych wierzytelności datowane na dzień 29 października 2004 r. zostało doręczone wierzycielowi dopiero 22 listopada 2004 r. Jak wynika z odpowiedzi (...) sp. z o. o. - pismo Komornika zostało doręczone z miesięcznym opóźnieniem także zobowiązany z tytułu zajętych wierzytelności. Komornik dnia 18 października 2004 r. dokonał zajęcia ruchomości, pozostawiając je pod dozorem dłużnika. Termin pierwszej licytacji został wyznaczony na dzień 29 grudnia 2004 r., natomiast drugiej na dzień 30 grudnia 2004 r. W ocenie wierzyciela, dyskusyjnym pozostaje ustalenie terminów dokonania tych czynności w powyższy sposób - zarówno z uwagi braku odstępu pomiędzy kolejnymi terminami, jak również ze względu na okres znikomego zainteresowania potencjalnych nabywców w czasie między Świątami a Nowym Rokiem. Skarżący wskazał dalej, że nie otrzymał żadnej informacji na temat rezultatu przeprowadzonych licytacji. Analogiczna sytuacja miała miejsce w wypadku licytacji kolejnych ruchomości. Pierwszy termin został wyznaczony na 2 marca 2005 r., drugi termin na dzień 22 marca 2005 r. Brak jest jakichkolwiek wiadomości o wyniku przeprowadzonych czynności. Pismem z dnia 31 grudnia 2004 r. (doręczone Komornikowi dnia 10 stycznia 2005 r.), wierzyciel wskazał kolejny rachunek dłużnika, wnosząc o natychmiastowe jego zajęcie. Komornik dokonał zajęcia wskazanego rachunku pismem z dnia 13 kwietnia 2005 r. (doręczone 11 maja 2005 r.). Kolejna wielomiesięczna zwłoka w dokonaniu odpowiednich czynności bezpośrednio zniweczyła aktywne starania wierzyciela, zmierzające do wskazania majątku dłużnika dla zaspokojenia jego roszczeń.

Mając powyższe na uwadze, wierzyciel uznał, iż pomimo aktywnej postawy wierzyciela, dążącego do współpracy z Komornikiem w celu skutecznego przeprowadzenia postępowania egzekucyjnego, postępowanie egzekucyjne do chwili obecnej nie doprowadziło do zaspokojenia należności wierzyciela. Wielokrotnie wnioskowane przez wierzyciela czynności dokonywane były z kilkumiesięczną nieuzasadnioną zwłoką, co w oczywisty sposób niweczyło ich skuteczność. Wierzyciel wiele razy wzywał do przedstawienia informacji na temat stanu postępowania. Pomimo szczególnie akcentowanej przez wierzyciela woli zwrotu ponoszonych kosztów korespondencji, pisma te Komornik pozostawiał bez odpowiedzi. Okolicznością zasługującą na szczególną uwagę pozostaje, w ocenie skarżącego, fakt zaniechania przez Komornika egzekucji z nieruchomości należących do dłużnika. Wierzyciel wskazał, iż stosowny wniosek o egzekucję z nieruchomości dłużnika złożył już 27 września 2004 r. W przedmiotowym piśmie wskazał on, iż dłużnik jest właścicielem szeregu nieruchomości, w tym dwóch, których adres wierzyciel był w stanie ustalić. Komornik powyższy wniosek w niniejszej sprawie pozostawił bez rozpoznania. Fakt ten umożliwił dłużnikowi dokonania szeregu czynności (w przeważającej mierze o charakterze darmym), prowadzących do wyzbycia się rzeczowych nieruchomości z własnego majątku. Komornik w piśmie z dnia 6 marca 2007 r. sam przyznał (w sprawie KM (...)), iż w okresie od września 2006 r. do lutego 2007 r. dłużnik wyzbył się aż ośmiu nieruchomości, które mogły podlegać zajęciu. Powyższe naraziło wierzyciela (...) S.A. na wymierną szkodę. Pozbawiony on został bowiem możliwości prowadzenia egzekucji ze znacznego składnika majątkowego dłużnika. Gdyby Komornik zajął

przedmiotowe nieruchomości zgodnie z wnioskiem wierzyciela już w 2004 r., ich zbycie pozostawałoby bezskuteczne, zaś wierzyciel nie zostałby pozbawiony składnika majątkowego dłużnika, z którego miałby możliwość w jakiejś części się zaspokoić. Brak terminowości i rzetelności w działaniach Komornika przedstawionych powyżej w pełni uzasadnia niniejszą skargę. Trwające ponad osiem lat postępowanie, które pomimo usilnych starań wierzyciela nie przyniosło żadnych efektów, bezsprzecznie pogłębia straty wierzyciela wynikające z braku zaspokojenia zasądzonych należności.

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w (...) J. B. (1) oraz Prezes Sądu Rejonowego w (...) wnieśli o odrzucenie skargi gdyż umorzono zostało postępowanie egzekucyjne w części co do wszystkich sposobów egzekucji poza egzekucją ze świadczeń emerytalno-rentowych. Złożył też wniosek ewentualny o oddalenie skargi.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Skarga wierzyciela okazała się niezasadna.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. z 2004 r., Nr 179, poz. 1843 ze zmianami - dalej ustawa o skardze) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie w tej sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. W celu stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, sąd rozpoznający skargę na przewlekłość toczącego się postępowania powinien w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty lub czynności podjętych przez sąd, uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawłości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania (art. 2 ust. 2).

Wskazać w tym miejscu należy, że celem postępowania z omawianej skargi jest stwierdzenie faktu przewlekłości i ewentualne zasądzenie odpowiedniego odszkodowania, a przede wszystkim wymuszenie nadania sprawie odpowiedniego biegu poprzez motywowanie i dyscyplinowanie sądu (komornika) do podejmowania szybszych działań. Skarga ma zatem zapewnić szybką reakcję na trwającą zwłokę w czynnościach organu. Aby to było jednak możliwe stwierdzenie przewlekłości postępowania winno nastąpić w sytuacji, gdy postępowanie w sprawie jeszcze się toczy – w przeciwnej sytuacji bowiem skarga w ogóle jest niedopuszczalna. Powyższą konkluzję wywodzić należy wprost przede wszystkim z dyspozycji przepisów art. 2 ust 1 ustawy, art. 4 ust. 1 ustawy, czy też art. 5 ust. 1 ustawy.

Przenosząc powyższe na grunt przedmiotowej sprawy, zauważyć należy, iż postępowanie egzekucyjne w niniejszej sprawie uległo umorzeniu z mocy prawa w części co do wszystkich sposobów egzekucji za wyjątkiem egzekucji ze świadczenia emerytalno – rentowego.

Wierzyciel od momentu wszczęcia postępowania egzekucyjnego w sprawie Km (...) reprezentowany był przez radcę prawnego J. B. (2)- pełnomocnictwo k. 4. Z akt postępowania egzekucyjnego nie wynika, aby pełnomocnictwo zostało wypowiedziane. Mało tego z akt nie wynika, aby pełnomocnikiem wierzyciela był radca prawny T. H.. Nie zostało dołączone do akt tego postępowania pełnomocnictwo udzielone radcy prawnemu T. H.. To pełnomocnictwo pełnomocnik dołączył do skargi o stwierdzenie przewlekłości postępowania egzekucyjnego.

Początkowo postępowanie egzekucyjne w sprawie Km (...) obejmowało wiele sposobów egzekucji. Wierzyciel wniósł o prowadzenie egzekucji z wierzytelności oraz ruchomości. Egzekucja z ruchomości była częściowo skuteczna. Z dokumentów dołączonych do skargi wynika, że wierzyciel wniósł też o prowadzenie egzekucji z nieruchomości dłużnika położonych jednej w C. przy ulicy (...) i drugiej w S.. Komornik w sprawie Km (...) nie dokonał zajęcia tych nieruchomości, a przynajmniej nie dołączył do akt dokumentów świadczących o realizacji wniosku wierzyciela. W piśmie natomiast z dnia 6 marca 2007r. Komornik poinformował pełnomocnika wierzyciela, że przeciwko dłużnikowi prowadzi egzekucję jedynie z nieruchomości zapisanych w księgach wieczystych Kw nr (...) i Kw nr

(...). Udzielił również pouczenia, że przyłączenie się wierzyciela do egzekucji z tych nieruchomości wymaga złożenia stosownego wniosku. Jeszcze wcześniej, bo 24 listopada 2006r. wpłynął wniosek wierzyciela o zajęcie świadczeń dłużnika otrzymywanych z ubezpieczenia społecznego. Ten wniosek Komornik zrealizował dnia 7 grudnia 2006r. i do dnia dzisiejszego skuteczna jest egzekucja z tego świadczenia. Po zajęciu świadczenia Komornik dokonał sprzedaży ruchomości należących do dłużnika oraz zajął u dłużnika gotówkę - łącznie ze sprzedaży i zajęcia wyegzekwował 9240 złotych 39 groszy, które podzielił postanowieniem z dnia 11 kwietnia 2008r. Komornik nie sprzedał wszystkich ruchomości dłużnika i umorzył egzekucję z tych ruchomości, po bezskutecznej licytacji. O ile rzeczywiście w 2004, 2005r. a nawet 2006r. wierzyciel, jako dysponent postępowania egzekucyjnego był aktywny w toczącej się egzekucji, o tyle od 2007r. brak jest tej aktywności. Do tego stopnia, że wierzyciel nie zareagował na wezwanie Komornika z dnia 27 kwietnia 2011r. do złożenia informacji niezbędnych do kontynuowania egzekucji, zagrożone umorzeniem postępowania egzekucyjnego w części, to jest do wszystkich sposobów egzekucji wymienionych we wniosku egzekucyjnym za wyjątkiem egzekucji ze świadczenia z ubezpieczenia społecznego. Wezwanie to zostało doręczone pełnomocnikowi wierzyciela, radcy prawnemu J. B. (2) dnia 12 maja 2011r. Pełnomocnik wierzyciela, ani sam wierzyciel do dnia dzisiejszego nie odpowiedzieli na wezwanie. Komornik dnia 9 maja 2011r. wydał postanowienie, którym umorzył postępowanie w części, do wszystkich sposobów egzekucji za wyjątkiem egzekucji ze świadczenia z emerytalno-rentowego dłużnika. Postanowienie to zostało doręczone bezpośrednio wierzycielowi zamiast jego pełnomocnikowi radcy prawnemu J. B. (2). Doręczenie zatem, w świetle art. 133 § 3 k.p.c., było nieskuteczne i trudno mówić o prawomocności omawianego postanowienia. Niezależnie jednak od tego należy przyjąć, że egzekucja do wszystkich sposobów egzekucji za wyjątkiem egzekucji ze świadczenia z ubezpieczenia społecznego uległa umorzeniu z mocy prawa. Na taką interpretację pozwala treść przepisu art. 832 k.p.c., który stanowi, że postępowanie egzekucyjne umarza się z mocy samego prawa, jeżeli wierzyciel w ciągu roku nie dokonał czynności potrzebnej do dalszego prowadzenia postępowania lub nie zażądał podjęcia zawieszzonego postępowania. Termin powyższy biegnie od dnia dokonania ostatniej czynności egzekucyjnej, a w razie zawieszenia postępowania - od ustania przyczyny zawieszenia.

Z pism Komornika z dnia 27 kwietnia 2011r. wynika, że organ egzekucyjny ocenił, iż wyczerpały się jego możliwości ustalenia majątku dłużnika. Każde dodatkowe czynności będą zawierały się w pojęciu poszukiwania majątku, a takiego wniosku wierzyciel nie złożył. Majątek mógł wskazać sam wierzyciel. Obowiązkiem wierzyciela było zareagowanie na wezwanie Komornika. Wierzyciel ani jego pełnomocnik nie podjęli żadnych czynności, milczenie i brak działania wierzyciela trwały niemalże trzy lata. Po tym terminie pełnomocnik wierzyciela złożył skargę na przewlekłość postępowania. Już roczny brak działania wierzyciela w zakresie wszystkich sposobów egzekucji, poza egzekucją ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego, doprowadził do umorzenia egzekucji z mocy przepisu art. 823 k.p.c. Skarga zatem dotycząca przewlekłości postępowania w zakresie objętym umorzeniem nie mogła być uznana za skuteczną. Zarzuty skargi, dla swej skuteczności powinny dotyczyć jedynie postępowania w takim zakresie, w jakim aktualnie się ono toczy, to jest egzekucji ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Skarga nie obejmuje jednak tego sposobu egzekucji.

Niezależnie o powyższego należy zwrócić uwagę, że z treści powołanego na wstępie przepisu art. 2 ust. 2 ustawy o skardze (...) wynika, że ocena czy w sprawie danej doszło do przewlekłości postępowania dokonywana jest również w poprzez przyzmat zachowania się strony, która domaga się stwierdzenia przewlekłości. Ocena ta w kontekście poczynionych już uwag musi być negatywna. Wierzyciel pomimo wezwania w kwietniu 2011r. nie wskazał w sprawie Km (...) na majątek, z którego chciałby się zaspokoić, nie doprecyzował zatem wniosku egzekucyjnego, milczał i nawet nie mobilizował organu egzekucyjnego do działania w oczekiwany przez wierzyciela kierunku. Pierwsze pismo przerywające milczenie wierzyciela wpłynęło do akt dopiero 24 lutego 2014r., a więc w czasie kiedy wierzyciel zdecydował się na sformułowanie skargi na przewlekłość postępowania. Sama konstrukcja skargi i odwołanie się do wniosków wierzyciela składanych w latach 2004-2006r. wskazuje, że wierzyciel nie może pochwalić się swą aktywnością w egzekucji w kolejnych latach.

Wobec powyższych ustaleń i oceny Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym w (...) J. B. (1) nie można zarzucić, iż przewlekłe prowadził egzekucję w sprawie Km (...). Taka ocena

proceeds with the dismissal of the creditor's complaint, as the Regional Court ruled in reliance on the provisions of art. 12 ust. 1 of the Act of June 17, 2004 on the complaint of a party to a proceeding in preparation for or supervised by the prosecutor and in court proceedings without unreasonable delay (Dz. U. z 2004 r., Nr 179, poz. 1843 ze zm.).

SSO Wiesława Buczek - Markowska SSO Mariola Wojtkiewicz SSO Marzenna Ernest